

- PORTAL REWITALIZACJA
- AKTUALNOŚCI

Gdzie przebiega granica między Bałutami a Śródmieściem? [ARCHIWALNE ZDJĘCIA]

08.02.2022 11:54 Miłosz Wika / ZWiK

- kategoria:
- Portal Rewitalizacji
- Rewitalizacja

Według niektórych łodzian Bałuty sięgają aż do ulicy Północnej? Nic bardziej mylnego. Przy Północnej (Park Staromiejski) kończy się najstarsza część Łodzi – Stare Miasto, które nie jest częścią historycznych Bałut. W czasach PRL

administracyjnie przyłączono Stare Miasto do Bałut. I tak zatarta została pamięć o najstarszej części Łodzi.

Archiwalne zdjęcie przedstawia widok ul. Wojska Polskiego w stronę pl. Kościelnego. Po prawej stronie widoczny krzyż wyznaczający dawną granicę pomiędzy Łodzią a Bałutami

Krzyże graniczne

Bałuty - największą w Europie, liczącą 100 tysięcy mieszkańców wieś przyłączono do Łodzi w 1915 roku. Bez trudu odnajdziemy w miejskiej przestrzeni przebieg starej granicy Bałut z Łodzią. Kiedyś granicę oznaczano przydrożnymi krzyżami. Jeden z nich stał przy obecnej ulicy Zgierskiej 17. W miejscu krzyża jest teraz kapliczka wbudowana w ścianę frontową kamienicy. Drugi graniczny krzyż znajdował się na ulicy Wojska Polskiego przy Młynarskiej.

Krzyże wyznaczające granicę pomiędzy obszarem dawnej Łodzi a Bałutami. Po lewej stronie krzyż stojący dawniej przy skrzyżowaniu ulic Wojska Polskiego i Młynarską. Po lewej stronie krzyż wciśnięty w elewację kamienicy przy ul. Zgierskiej 17.

Skośne kamienice i stary kanał

Każda kamienica wzniesiona kiedyś przy bałuckiej granicy ma nietypowy kształt. Ściana postawiona wzdłuż granicznej linii stoi ukośnie w stosunku do pozostałych ścian budynku. Takie domy ze skośnymi ścianami stoją od Młynarskiej w stronę Zachodniej i dalej w kierunku Limanowskiego. Okazuje się, że pozostałości po dawnej granicy są również pod ziemią.

Pracownicy ZWIK znaleźli stary kryty kanał, który zbudowano wzdłuż rzeczki rozdzielającej dawne grunty Bałut od miasta Łodzi. Do tej rzeczki, a z czasem kanału, trafiały ścieki i deszczówka.

Ukośna ściana szczytowa kamienicy przy ul. Łagiewnickiej 8.

Spacer wzdłuż dawnej granicy

Nietypowy przebieg, w stosunku do współczesnej siatki ulic, ma ulica Wrześnieńska. Jest ona pozostałością po starym szlaku do Lutomierska, który po części wiodł wzdłuż bałucko - łódzkiej granicy. Wzdłuż granicy wytyczona była też ulica Chłodna. Zaczynała się na skwerze przy skrzyżowaniu ulic: Franciszkańskiej z Wojska Polskiego i kierowała się w stronę Parku Ocalałych. Każdy może dziś przejść wzdłuż dawnej

granicznej ulicy (zobacz mapę). Idąc ścieżką od strony dawnych ogrodów działkowych przy dworcu autobusowym „Północnym” przemierzamy się skrajem dawnych pól uprawnych, należących do pierwszych obywateli Łodzi.

Mapa przedstawiająca granicę pomiędzy Łodzią a Bałutami.

Gdzie mieszkają „bałuciarze”?

Według przyjętego w 2005 roku podziału miasta na obszary turystyczne, „bałuciarzami” mogą śmiało określać się wszyscy mieszkający na północ od ulic: Wrześnieńskiej, Osiedlowej, Krótkiej, Berlińskiego oraz Wojska Polskiego (od Młynarskiej do Dołów).

Ta wytyczona 17 lat temu granica między Bałutami a Starym Miastem prawie pokrywa się z granicą historyczną.

